

D'un temps ençà assistim a la recuperació per a la memòria històrica col·lectiva de tot aquell seguit de fenòmens vinculats a la Guerra Civil, que aquest país va patir els anys 30 del segle XX. EL TEMPS d'Història s'ha ocupat en altres ocasions de temes que avui posseeixen un indubtable interès per a la societat i que fins i tot han merescut un important tractament mediàtic, com és el cas de les fosses comunes.

L'exili dels Països Catalans de 1939

Recentment també hem pogut contemplar com un altre d'aquests fenòmens, directament vinculat a la guerra, com ha estat l'exili, mereixia una especial atenció, fins i tot dels poders públics. El mes de setembre de 2002 la Fundación Pablo Iglesias de Madrid va organitzar una exposició sobre l'exili que fou inaugurada pel rei Joan Carles I i que va generar un gran ressò entre el públic de la capital de l'estat. A Catalunya, el 7 novembre del mateix any el Govern de la Generalitat va organitzar un homenatge a l'exili, que va durar una setmana i que va incloure un acte central al Palau de la Generalitat, presidit per Jordi Pujol, i una recepció al Parlament de Catalunya el dia 14 de novembre. Mentrestant, la Universitat de Lleida atorgava el doctorat *honoris causa* a l'exili català...

En tots els casos es tractava de reconeixements a uns milers –desgraciadament massa milers– de dones i d'homes d'aquest país que es van veure obligats a expatriar-se si no volien patir en pròpia pell les represàlies dels triomfadors en aquella guerra. Un reconeixement que, com tants altres fenòmens derivats de la guerra, ha arribat molt tard, en un moment en què molts dels qui es varen exiliar ja no hi són i altres no van poder retornar mai. Perquè la diàspora republicana va ser llarga i quantiosa, sense precedents a la història, i durant molts anys, a més, la cultura catalana només es va poder desenvolupar per terres de l'exili.

El dossier que publiquem pretén contribuir a recuperar la memòria i a reconèixer l'exili tot fent un repàs a les circumstàncies històriques en què es va produir als diferents Països Catalans i a la transcendència que va tenir en cadascun d'ells. I tot inclouent-hi un testimoni viu, i al mateix temps punyent, d'una de les persones que va viure les vicissituds en un país, Mèxic, que va acollir milers de republicans catalans i espanyols i que fou un dels pocs llocs que mai no va reconèixer el règim de Franco.

*“El dossier que publiquem pretén contribuir a recuperar la memòria
i a reconèixer l'exili tot fent un repàs a les circumstàncies
històriques en què es va produir als diferents Països Catalans
i a la transcendència que va tenir en cadascun d'ells”*